

Descoperă-ți Elementul

Sir Ken Robinson

împreună cu Lou Aronica

Descoperă-ți Elementul

Cum să-ți afli talentele
și pasiunile și cum să-ți
transformi viața

Traducere din engleză
Dan Crăciun

 PUBLICA

The original title of this book is:
*Finding Your Element: How to Discover Your Talents and
Passions and Transform Your Life*, by Ken Robinson and Lou Aronica

Copyright © 2013 by Ken Robinson. All rights reserved.

© Publica, 2014, pentru ediția în limba română

ISBN 978-606-8360-79-9

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ROBINSON, KEN

**Descoperă-ți Elementul : cum să-ți afli talentele și
pasiunile și cum să-ți transformi viața / Ken Robinson ;**
trad.: Dan Crăciun. – București : Publica, 2014

Bibliogr.
ISBN 978-606-8360-79-9

I. Crăciun, Dan (trad.)

159.9

EDITORI:
Cătălin Muraru
Silviu Dragomir

REDACTOR:
Doru Someșan

DTP:
Florin Teodoru

DIRECTOR EXECUTIV:
Bogdan Ungureanu

DESIGN:
Alexe Popescu

CORECTURĂ:
Rodica Crețu
Tudorița Șoldănescu

*Lui Peter Brinson (1920-1995),
o sursă de inspirație și un mentor
pentru mine și nenumărați alții
în ceea ce privește modul de a trăi
o viață plină și creatoare, ajutându-i
pe ceilalți să facă același lucru.*

CUPRINS

Mulțumiri	11
Introducere	13
1. Descoperă-ți Elementul	27
2. Ce talente ai?	63
3. Cum îți dai seama?	89
4. Ce iubești?	113
5. Ce te face fericit?	149
6. Care-ți este atitudinea?	181
7. Unde te afli acum?	211
8. Unde se află tribul tău?	233
9. Ce urmează?	261
10. O viață plină de pasiune și cu un țel	287
Bibliografie	293

Cred cu putere în responsabilitatea individuală pe care fiecare dintre noi putem să ne-o asumăm în trecerea noastră prin lume. Aproape invariabil aceasta începe și se sfârșește prin înțelegerea și gestionarea aceluși mecanism singular, unic și irepetabil al manifestării noastre în particular și în societate.

Sir Ken Robinson îți pune în față oglinzi, alternând organic oglinzile de un cristal pur, neiertător, cu oglinzi deformate, de genul celor în care se privesc copiii în parcurile de distracții, pentru a pune în față noastră atât claritatea argumentului logic al realității cunoscute, cât și fațetele acelor realități la fel de reale care ne sunt mai puțin sau deloc familiare. Perspectivele pe care le vedem sunt uneori surprinzătoare, cu condiția să fi acceptat să intrăm în labirintul de oglinzi asumându-ne în mod ludic riscul de a ne surprinde într-o lumină diferită de cea cunoscută nouă. Ieșim din acest joc cu o imagine de sine mai fluidă, descătușată și sintetică, dar în același timp mai puternică și țintită, așa cum izvoarele munților se strâng haotic în barajele de acumulare pentru a se reuni apoi într-un șuvoi puternic, generator de energie.

Cartea din fața ta poate fi o excelentă sesiune individuală de coaching, de inițiere în definirea mărcii tale personale, de antrenare a forței proprii numai ție în manifestarea energiei vitale. Cheia este perspectiva din care alegi să o parcurgi, ea fiind un joc cât se poate de serios despre cum funcționezi și ce te face să vibrezi.

Andreea Mihnea,
HR Director EY Romania

Mulțumiri

Această carte s-a născut din formidabila reacție față de predecesoarea ei, *The Element: How Finding Your Passion Changes Everything*. Ca-ntotdeauna, sunt prea mulți oameni pentru a le mulțumi individual, dar unii trebuie să fie menționați, căci altminteri n-aș isprăvi niciodată.

În primul rând și înaintea tuturor, trebuie să-i mulțumesc lui Lou Aronica, bunul meu colaborator la cărțile despre Element, pentru constantul profesionalism, pentru expertiză și esențiala bună dispoziție de la început și până la sfârșit. Amândoi datorăm mulțumiri speciale agentului nostru literar, Peter Miller, în primul rând pentru a ne fi înghiontit (nu întotdeauna cu amabilitate) să ne ducem munca până la capăt și pentru modul expert în care ne-a prezentat lucrarea editorilor din atât de multe țări, odată ce a fost isprăvită. La Editura Viking, redactorii responsabili din Statele Unite, Kathryn Court și asociata ei Tara Singh, au fost niște partenere minunate de creative în toate stadiile parcurse de lucrare, de la prima schiță promițătoare și până la publicarea finală. Iar asistenta noastră, Jodi Rose, a fost o stâncă de rezistență, ajutându-mă să respect niște termene stricte de predare a textului, prins într-un hățiș de alte angajamente și printre numeroase călătorii. În acest stadiu, mulți scriitori includ scuze față de familiile lor, pentru tăria de-a fi suportat luni îndelungate de tăcere și concentrare asupra unor idei pe cale de-a se naște. Cu siguranță, eu le datorez multe membrilor familiei mele. Trebuie să le mulțumesc, de asemenea, pentru că m-au ajutat să fac din această carte o afacere de familie. Am dorit să fie o carte pe care familiile să

o poată citi și împărtăși, drept pentru care mi-am înregimentat propria familie, ca să fiu sigur că va fi așa. În timp ce scria și publica propria carte, *India's Summer*, soția mea, Thérèse, mi-a oferit un torent de gânduri și încurajări pentru această lucrare, pe măsură ce succesiunea schițelor de capitole se derula pe laptop. Fiica noastră, Kate, a citit fiecare cuvânt din manuscris și a efectuat toate exercițiile, ajutându-mă să concep multe dintre ele. A fost o sursă extraordinară de încurajări și de inspirație în timp ce am testat tonul și stilul cărții. Fiul nostru, James, are un interes special și profunde cunoștințe legate de problemele spirituale și mi-a oferit unele comentarii avizate asupra secțiunilor corespunzătoare din carte. El a realizat, de asemenea, grafica hărții mentale, făcându-mă să mă simt jenat de încercările mele diletante de-a face același lucru. Fratele meu John Robinson, un cercetător consacrat, m-a ajutat în investigația multor întrebări și a verificat numeroase chestiuni de detaliu, spre a fi siguri că tot ceea ce spunem nu este numai de preț, ci și adevărat. Le sunt profund recunoscător tuturor. Ultimii, dar nici pe departe cei din urmă, sunt numeroșii oameni de toate vârstele și din toată lumea cărora trebuie să le mulțumesc pentru că au citit prima carte, după care ne-au contactat pentru a ne transmite propriile lor povești legate de Element. Am primit cu mult mai multe decât puteam să includem în această nouă carte, dar toate subliniază miezul ideii că oamenii de toate profesiile ating cu adevărat condiția lor maximă atunci când își descoperă Elementul. Reacțiile și întrebările lor au făcut să fie limpede că o continuare ar fi realmente valoroasă și aceasta este cartea pe care o țineți acum în mână. Am credința că am acordat cinstea cuvenită și lor, și vouă.

Introducere

Scopul acestei cărți este acela de-a te ajuta să-ți găsești Elementul. Acum câțiva ani eram în Oklahoma și am auzit o veche poveste. Doi pești tineri înoată în josul unui râu, iar un pește mai bătrân înoată pe lângă ei în sensul opus. Spune el: „Bună dimineața, băieți. Cum e apa?“ Tinerii zâmbesc spre el și înoată mai departe. Mai la vale, unul dintre peștii cei tineri se întoarce către celălalt și spune: „Ce este apa?“ Elementul său natural i se pare în așa măsură de la sine înțeles, încât nici măcar nu știe că se află în el. A fi în Elementul tău e cam același lucru. E vorba de a face ceva care ți se pare atât de total firesc, ceva care intră atât de puternic în rezonanță cu tine, încât ai senzația că tu ești într-adevăr acel lucru. Tu cum stai? Te afli în Elementul tău? Știi care este Elementul tău sau cum să-l găsești? Există o mulțime de oameni care își duc viața în Elementul lor și care simt că fac exact lucrul pentru care s-au născut să-l facă. Există și foarte mulți care nu sunt în această situație. Prin urmare, ei nu se bucură cu adevărat de viețile lor; le îndură și așteaptă weekendul.

În 2009, am publicat *The Element: How Finding Your Passion Changes Everything*. Acea carte se referă la diferența dintre aceste două moduri de viață și cât de important este acest aspect. Elementul este locul în care aptitudinile naturale se întâlnesc cu pasiunile personale. Pentru început, înseamnă că faci un lucru pentru care ai o predispoziție nativă. Poți să cânti la chitară, să joci baschet, să gătești, să predai la catedră, să lucrezi cu tehnologia sau cu animalele. Oamenii aflați în Elementul lor pot fi profesori, designeri, constructori de

locuințe, comedianți, medici, pompieri, artiști, asistenți sociali, contabili, administratori, bibliotecari, pădurari, militari, orice. Pot fi absolut orice. Am discutat recent cu o femeie puțin trecută de șaizeci de ani, care își trăise viața lucrând în contabilitate. Pe când mergea la școală, a înțeles de îndată lumea numerelor și a fost fascinată de matematică. Pur și simplu „au prins-o“. Așadar, un pas esențial în descoperirea Elementului tău este să-ți înțelegi aptitudinile și ce sunt ele cu adevărat.

Dar a fi în Elementul tău este mai mult decât a face lucruri pentru care ești dotat. Mulți oameni se pricep să facă niște lucruri la care nu țin cu adevărat. Pentru a fi în Elementul tău, mai trebuie să și iubești ceea ce faci. Este adevărat în privința acelei contabile. Ea nu era doar pricepută la cifre. Ea se delecta cu ele. Pentru ea, lucrul în contabilitate nu era câtuși de puțin o muncă. Era ceea ce iubea să facă. După cum spunea Confucius, „alege o slujbă pe care o iubești și nu va trebui să muncești nici măcar o zi din viață“. Confucius n-a citit *The Element*, dar vorbește ca și cum ar fi făcut-o. Scopul cărții *The Element* era să-i încurajeze pe oameni să gândească diferit despre ei înșiși și despre viețile pe care le-ar putea avea. S-a bucurat de o reacție imediată din partea unor oameni de toate vârstele și din toată lumea și a fost tradusă în douăzeci și trei de limbi.

La lansări de carte și întâlniri cu cititorii dornici de autografe, oamenii îmi spun adeseori că au cumpărat cartea deoarece sunt în căutarea unei noi direcții în propriile vieți. Alții spun că o cumpără pentru copiii lor, pentru partenerii, prietenii și chiar părinții lor. Întotdeauna îi întreb pe oameni cu ce se ocupă și dacă le place ceea ce fac. Indiferent de ocupație, unii răspund spontan „Iubesc ceea ce fac“ și chipurile lor se luminează. Știu de îndată că aceștia și-au găsit Elementul lor. Alții ezită și spun ceva cam așa: „Deocamdată e okay“ sau „Îmi plătesc facturile“.

Știi că aceștia trebuie să-și continue căutările. De ce este important să-ți găsești Elementul? Cel mai important motiv este unul personal. Descoperirea Elementului tău este vitală pentru a înțelege cine ești și ce ești capabil să fii și să faci în viața ta. Al doilea motiv este de natură socială. Foarte mulți oameni sunt lipsiți de un scop în viață. Dovezile în acest sens sunt pretutindeni: numărul enorm de oameni pe care nu-i interesează munca pe care o fac; numărul tot mai mare de studenți și elevi care se simt alienați de sistemul educațional; și consumul în creștere de antidepresive, de alcool și calmante. Probabil, dovada cea mai dură este numărul mare de oameni care se sinucid anual, îndeosebi oameni tineri.

Resursele umane seamănă cu cele naturale: sunt frecvent ascunse sub suprafață și trebuie să faci un efort ca să le găsești. În ansamblu, facem o treabă de slabă calitate sub acest aspect în școlile, afacerile și comunitățile noastre. Plătim un preț imens pentru acest eșec. Nu sugerez că ajutând pe fiecare să-și găsească Elementul se vor rezolva toate problemele sociale cu care ne confruntăm, însă ar contribui în acest sens fără îndoială. Cel de-al treilea motiv este economic. A fi în Elementul tău nu se referă numai la ceea ce faci ca să-ți câștigi traiul. Unii oameni nu doresc să câștige bani din Elementul lor, iar alții nu pot s-o facă. Depinde care este acesta. Descoperirea Elementului tău se referă în mod fundamental la echilibrul vieții tale ca întreg. Cu toate astea, există motive economice de a-ți găsi Elementul. În zilele noastre, probabil că vei avea diferite joburi și chiar ocupații în timpul vieții active. Locul din care vei lua startul probabil că nu va coincide cu acela în care vei sfârși cursa. Cunoașterea Elementului tău îți va da o mult mai bună orientare decât dacă Țopăi dintr-un job în altul. Indiferent de vârstă, este cea mai bună cale de a descoperi munca de natură să-ți ofere cea mai deplină satisfacție.

Dacă te găsești la mijlocul vieții active, poți fi pregătit pentru o schimbare radicală și poți fi în căutarea unui mod de-ați câștiga traiul ce rezonază realmente cu cel care ești. Dacă ești șomer, nu există moment mai bun să privești înlăuntrul tău și pe dinafară, ca să găsești o nouă direcție. În vremuri de criză economică, este mai important decât oricând. Dacă știi care este Elementul tău, este mai probabil să găsești soluții de a-ți câștiga traiul de pe urma lui. În același timp, este vital, mai ales când resursele financiare sunt limitate, ca organizațiile să dispună de oameni care fac ceea ce are într-adevăr un sens pentru ei. O organizație al cărei personal este pe deplin implicat e mult mai probabil să aibă succes decât una cu o mare parte din forța de muncă alcătuită din angajați neimplicați, cinici și lipsiți de însuflețire. Dacă ești pensionar, când altcândva te vei dărui speranțelor tale? Acesta este momentul perfect să-ți redescoperi vechiul entuziasm și să explorezi cărări de la care odinioară te-ai abătut.

Deși *The Element* urmărea să fie o carte însuflețitoare și încurajatoare, nu și-a propus să fie un ghid practic. De când a fost publicată, totuși, oamenii m-au întrebat cum își pot găsi propriul Element ori cum pot să-i ajute pe alții să-l descopere pe al lor. Mi-au mai pus și alte întrebări, cum ar fi:

- Ce se întâmplă dacă nu am niciun talent special?
- Dar dacă nu am nicio pasiune reală?
- Ce se întâmplă dacă iubesc ceva pentru care nu sunt dotat?
- Dar dacă sunt dotat pentru ceva care nu-mi place?
- Și dacă nu-mi pot câștiga traiul din Elementul meu?
- Dacă am prea multe alte responsabilități și lucruri de făcut?
- Ce se întâmplă dacă sunt prea tânăr?

- Dar dacă sunt prea bătrân?
- Avem doar un singur Element?
- Este acesta mereu același de-a lungul vieții ori se schimbă?
- Cum îmi dau seama când l-am găsit?
- Ce fac să-i ajut pe copiii mei să-și găsească Elementul lor?

Există răspunsuri la aceste întrebări și, pe măsură ce crește succesul primei cărți, știu că trebuie să le ofer. *Descoperă-ți Elementul* este o încercare temeinică în acest sens. Așadar, orice ai face, oriunde te-ai afla și indiferent de vârstă, dacă ești în căutarea Elementului tău, această carte este pentru tine. Poți fi:

- frustrat, deoarece nu știi care sunt adevăratele tale talente și pasiuni
- la școală, întrebându-te ce cursuri să-ți alegi și de ce
- încercând să decizi dacă să mergi la colegiu ori să faci în schimb altceva
- într-un job care nu-ți place, întrebându-te încotro s-o apuci
- în floarea vârstei sau mai târziu, simțind nevoia unei noi direcții
- șomer, străduindu-te să afli ce să faci acum.

Dacă știi oameni care își caută Elementul, această carte este și pentru ei.

Ce se găsește în această carte?

Descoperă-ți Elementul este însoțitoarea firească și continuarea cărții *The Element*. Ea se construiește pe ideile centrale din *The Element* și oferă sfaturi, tehnici și surse utile pentru a pune în practică acele idei în viața ta. Această nouă carte conține zece capitole. Capitolul 1 enunță principiile de bază și regulile fundamentale ale descoperirii Elementului tău, explicând de ce este atât de important să încerci. Capitolul 2 se referă la înțelegerea propriilor tale atitudini și oferă instrumente și tehnici pentru a face acest lucru. Capitolul 3 analizează de ce s-ar putea să nu-ți cunoști abilitățile native și ce poți face în această privință. Capitolul 4 se referă la descoperirea pasiunilor tale și la ce înseamnă realmente acest lucru, având în vedere descoperirea Elementului tău și alimentarea energiei tale spirituale. Capitolul 5 explorează ideea de fericire și modul în care descoperirea Elementului tău poate să o sporească în viața ta. Capitolul 6 se concentrează asupra atitudinilor tale și asupra modului în care acestea te trag înapoi sau te împing mai departe. Capitolul 7 te ajută să faci un bilanț al circumstanțelor exterioare în care te afli și să crezi oportunități de schimbare. Capitolul 8 se referă la conectarea cu alți indivizi care împărtășesc Elementul tău și cum să faci acest lucru. Capitolul 9 te ajută să articulezi un plan de acțiune și să faci următorii pași esențiali. Capitolul 10 este o reflecție asupra temelor principale ale cărții și o reîntărire a motivelor pentru care trebuie din capul locului să parcurgi acest periplu.

Există cinci fire tematice principale care se țin de-a lungul întregii cărți, fiecare dintre ele având menirea să te ajute să reflectezi și să te concentrezi în căutarea Elementului tău.

Idei și principii

Fiecare capitol expune idei și principii menite să clarifice semnificația reală a faptului de a fi în Elementul tău și modul în care această condiție se poate manifesta în viața ta. Această carte se bazează pe argumentele din *The Element*. Introduce, de asemenea, multe idei noi care sunt esențiale în găsirea Elementului tău și în a ști când l-ai găsit. Ele cuprind idei despre aptitudini și abilități, stiluri de învățare, pasiuni, atitudini și personalitate, fericire și scop.

Istorisiri și exemple

Cartea include multe istorisiri noi ale unor oameni de toate profesiile despre modul în care și-au găsit propriul Element, de ce a fost nevoie ca s-o facă și diferența pe care a marcat-o în viața fiecăruia. Multe dintre aceste istorisiri au venit din partea unor oameni care au citit prima carte și au fost inspirați să ne relateze modul în care aceste principii au jucat un rol în viețile lor. Elementul este diferit pentru fiecare, așa cum este pentru toată lumea. Adeseori este unul foarte specific: nu a preda la clasă în general, ci la grădiniță sau pentru adulți; nu orice fel de muzică, numai jazz; nu orice sport, ci baschet sau înot; nu orice știință, ci patologie; nu literatură în general, ci ficțiune pentru femei. Motivul relatării acestor istorisiri ale căilor urmate de alții este acela de a te ajuta să faci planul căii tale. Scopul lor este să te inspire cu exemple reale ale modului în care descoperirea Elementului tău poate să joace un autentic rol transformator în viața ta. Ele ilustrează, de asemenea, obstacolele și frustrările cu care se confruntă pe parcurs majoritatea oamenilor și care sunt o componentă inevitabilă a vieții reale.

Exerciții

Sunt exerciții practice, menite să te ajute în descoperirea Elementului tău. Este posibil ca unele exerciții să îți se pară mai interesante, mai solicitante sau mai revelatoare decât altele. Totul depinde de cum alegi să le folosești și de cât de adânc dorești să te afunzi în ele. Poți sări peste ele dacă vrei. Le poți parcurge rapid, pretinzând că le-ai făcut. Tu hotărăști. Este cartea ta și timpul tău.

Dacă te preocupă în mod serios găsirea Elementului tău, sfatul meu este că trebuie să le încerci pe toate. Nu sunt teste pe care să le poți greși sau pica. Nu se bazează pe o formulă magică, de natură să garanteze un deznodământ fericit. Ele sunt concepute să te ajute a gândi mai profund despre tine însuși, despre împrejurările, talentele, pasiunile, atitudinile și posibilitățile tale.

Unele dintre aceste exerciții au nevoie de un suport material. Dacă poți, fă rost de următoarele accesorii: coli mari de hârtie, creioane și pixuri colorate, bilețele adezive de diferite culori, o colecție de reviste, bandă adezivă și orice altceva cu care ți-ar plăcea să lucrezi ori să te joci. Pe măsură ce parcurgi cartea, ar trebui, de asemenea, să îți un jurnal și un album. Folosește-le cât de des poți ca să-ți analizezi și să-ți notezi gândurile, imaginile, notițele fugare, desenele, melodiile tale și altele asemenea. Fă-le cât poți de variate și acompaniate de instrumente multimedia.

Una dintre temele principale din această carte este că toți gândim în mod diferit. Așadar, ar trebui să fii flexibil și creativ în modul tău de abordare a acestor exerciții. Ideea este să le explorezi în modalitățile pe care le găsești cele mai revelatoare. Dacă ai talent literar, poți să alegi să scrii. În egală măsură, poți să alegi să măzgălești ori să desenezi, să te miști, să dansezi ori

să faci ceva cu mâinile, să născoci diagrame și ecuații. Tu decizi dacă alegi să utilizezi materiale fizice sau aplicații din computerul tău. Fă ceea ce dă cele mai bune rezultate pentru tine. Oricare ar fi mijloacele, acestea pot fi un indiciu important pentru găsirea Elementului tău.

Indiferent ce utilizezi, te încurajez să fii pe cât poți de concentrat și să eviți distragerea atenției tale de alte preocupări în timp ce faci exercițiile. Pentru fiecare dintre ele, fă-ți timp să fii de unul singur cam jumătate de oră, fără nimic altceva de făcut. Dacă vrei să utilizezi un computer, închide orice altceva lipsit de relevanță – telefoane, mesaje text, medii de socializare, alte aplicații și programe. Nu fi îngrijorat. E numai o jumătate de oră. Lumea digitală va fi din nou accesibilă atunci când le reactivezi pe toate.

Surse

În carte găsești sugestii privind alte surse care ți se pot părea utile. Există, de exemplu, o vastă literatură despre aptitudini, o alta despre atitudini și personalitate. Există numeroase programe de consiliere, dezvoltare personală și orientare profesională. Ori de câte ori am posibilitatea, indic alte cărți și website-uri pe care le poți găsi utile și menționez, de asemenea, alte surse care au influențat această carte. Îți sugerez să arunci o privire asupra lor, nu pentru că le recomand eu, ci pentru a-ți oferi o varietate de perspective asupra ta.

Dă-mi voie să adaug două vorbe care îndeamnă la prudență. Revistele, ziarele și internetul sunt pline de chestionare rapide și de teste care pretind că-ți vor spune ce fel de persoană ești și pentru ce poți fi dotat. Mulți oameni vor să creadă aceste teste așa cum se străduiesc să găsească o relevanță personală

în horoscoapele generale pe care le citesc milioane de oameni. Adeseori, există un sâmbure de adevăr în ele, dar nu trebuie să încerci să te introduci cu forța în tiparele care-ți sunt oferite. Descoperirea Elementului tău înseamnă să te descoperi pe tine însuși.

În 1948, psihologul american Bertram Forer a publicat rezultatele unor cercetări având drept temă ceea ce el numește „validare subiectivă“. Forer a dat un test de personalitate unui larg eșantion din rândurile studenților săi. În loc să analizeze în mod individual răspunsurile lor și să ofere fiecăruia o evaluare unică, le-a dat tuturor exact același profil pe care l-a copiat din rubrica astrologică a unui ziar. Le-a spus că profilul era unul personal și că fusese croit pe baza rezultatelor individuale la test. Majoritatea afirmațiilor se puteau aplica oricui. Ulterior au fost descrise drept „afirmații Barnum“, după numele impresarului de circ P.T. Barnum, al cărui slogan comercial era „Avem câte ceva pentru fiecare“. Iată profilul:

Ai mare nevoie să fii plăcut și admirat de către ceilalți. Ai tendința să fii autocritic. Posezi o mare rezervă de capacități neutilizate, pe care nu le-ai folosit în avantajul tău. Deși personalitatea ta are unele slăbiciuni, ești în general apt să le compensezi. Disciplinat și cu mult control de sine pe dinafară, ai tendința de a fi temător și nesigur pe dinăuntru. Din când în când, ai îndoieli serioase dacă ai luat deciziile juste sau dacă ai făcut ce trebuie. Preferi o anumită cantitate de schimbare și ești nemulțumit când ești încorsetat de restricții și limitări. Te mândrești cu faptul de a fi o minte independentă și nu accepți afirmațiile celorlalți fără o dovadă satisfăcătoare. Ai descoperit că este imprudent să fii prea sincer atunci când te dezvălui altora. Din când în când ești extravertit, afabil, sociabil, pe când alteori ești introvertit, circumspect și rezervat. Unele dintre aspirațiile tale tind să fie destul de nerealiste. Siguranța este unul dintre țelurile majore ale vieții tale.

Studentilor li s-a cerut să evalueze, pe o scală de la unu la cinci, acuratețea cu care profilul se aplica fiecăruia în mod personal. Zero însemna că acuratețea era nulă; cinci că acuratețea era maximă. Scorul mediu a fost 4,26. De atunci încoace, studiul a fost repetat de sute de ori cu tot felul de grupuri, iar scorul mediu continuă să ajungă la 4,2. O explicație este că atunci când oamenii dau astfel de teste, ei vor ca rezultatele să fie adevărate și își înclină judecățile în această direcție.

Există o mulțime de ilustrări ale acestei tendințe, care nu este un fenomen recent. Romanul extraordinar de comic *Trei într-o barcă*, de Jerome K. Jerome, a fost publicat în 1879. În primul capitol, eroul ipohondru se frământă la gândul că ar putea fi bolnav. Ia un dicționar medical ca să vadă ce-ar putea fi în neregulă:

Am început să frunzăresc agale paginile și să studiez în tihnă bolile, în general. Am uitat care a fost prima indispoziție în care m-am adâncit – o calamitate înfricoșătoare și devastatoare, o știu – și, înainte de-a fi cercetat jumătate din lista de „simptome premonitorii”, mi-a intrat în cap că, hotărât, aveam boala respectivă. Am rămas țintuit o vreme, înghețat de groază; după care, în apatia disperării, am dat paginile mai departe. Am ajuns la febra tifoidă, am citit simptomele, am descoperit că aveam febră tifoidă, trebuie s-o fi avut de câteva luni, fără să știu. M-am întrebat ce altceva puteam să fi avut; am ajuns la Dansul Sfântului Vitus*, am descoperit, conform așteptărilor, că aveam și această boală, am început să capăt interes față de cazul meu și m-am hotărât să-l cercetez amănunțit, așa că am luat-o în ordine alfabetică... Am străbătut anevoie și conștiincios cele douăzeci și șase de litere și

* *St. Vitus' Dance*, științific *chorea* (derivat din cuvântul grecesc *χορεία*, care înseamnă dans), se manifestă prin mișcări involuntare ale membrilor, asemănătoare dansului; boala face parte din clasa unor tulburări neurologice numite *dischinezii* (n.t.).

singura maladie pe care nu o aveam erau genunchii de menajeră*. Alte boli nu mai erau după zymosis, așa că am tras concluzia că nimic nu mai avea importanță pentru mine.

Vedeți care este problema. Întrebările, exercițiile și tehnicile sugerate în această carte sunt menite să te ajute să reflectezi asupra propriilor talente și interese, sentimente și atitudini. Pe măsură ce treci prin ele, fii cât poți de sincer față de tine însuși și evită să fii păcălit de efectul Barnum sau de dorințe deșarte. Ele nu-ți vor spune tot ceea ce dorești să știi și unele pot fi mai utile decât altele. Niciun fel de teste sau exerciții nu pot surprinde toate complicațiile abilităților tale unice și ale caracterului tău singular. Rolul lor este să-ți stimuleze imaginația, cunoașterea de sine și simțirea posibilităților tale. Ar trebui să încerci diferite abordări și să decizi dacă surprind adevărul despre tine. Folosește-le creativ și critic.

Întrebări

La sfârșitul fiecărui capitol, există mai multe întrebări – cam cincizeci în total până la sfârșitul cărții. Ele nu sunt un test sau un chestionar de comprehensiune. Niciuna nu are un răspuns corect sau greșit. Ele sunt propuse ca un cadru pentru reflecția ta personală asupra temelor din fiecare capitol și asupra modului în care ți se aplică ție. Se poate ca unele dintre aceste întrebări să ți se pară mai interesante și mai relevante decât altele. Ca și în cazul exercițiilor, este posibil să dorești să

* *Housemaid's Knee*, una dintre numeroasele denumiri populare ale unei afecțiuni denumite științific *prepatellar bursitis*, care se manifestă prin umflături accentuate ale genunchilor, cauzate de statul îndelungat pe genunchi, poziție specifică menajerelor de odinioară (n.t.).

răspunzi la ele în diferite modalități și medii de comunicare, nu numai în cuvinte. Sugestia mea este să nu te rezezi, încercând să răspunzi la toate dintr-odată, așa cum ai completa un formular de angajare. Oprește-te asupra lor progresiv, pe măsură ce ajungi la ele, și nu te grăbi. Vei avea mai mult de reflectat asupra lor după ce-ai efectuat exercițiile care le precedă. Ține minte că această carte, privită ca întreg, nu este o sarcină de dus la îndeplinire, ci o sursă a unui proces care poate să înceapă aici, dar care continuă mult timp după capitolul final.

O expediție personală

Descoperirea Elementului tău este o expediție personală. O expediție este o căutare. În Europa Medievală, cavalerii plecau în căutare de aventuri ca să atingă un țel de preț pentru ei. Expedițiile presupun călătorii, aventuri și riscuri și, prin natura lor, rezultatele unei expediții sunt incerte. Așa vor fi, cu siguranță, și pentru tine. Expediția în căutarea Elementului tău este realmente o călătorie pe două căi. Este o călătorie interioară, menită să exploreze ce se află în tine; este o călătorie în afară, menită să exploreze oportunitățile din lumea ce te înconjoară. Scopul acestei cărți este să te ajute să-ți găsești calea. Dacă îți vei duce la împlinire expediția depinde de devotamentul tău și de tăria ta, precum și de cât de mult pui preț pe posibila răsplată. Dacă ești gata să faci cele necesare, am încredere că vei găsi aici o mulțime de lucruri care să te ajute și să te inspire.

Deși există zece capitole în carte, *Descoperă-ți Elementul* nu este un program în zece pași. Nu pot să garantez că la sfârșitul Capitolului 10 te vei găsi în Elementul tău. Cu toții pornim din